

Kao u filmu: Iskustvo pustinje

Isusov život nije bio lišen poteškoća. Prije početka javnog djelovanja proveo je četrdeset dana posta i žalosti u pustinji, gdje je trpio đavolska iskušenja. To iskustvo može nam pokazati način da poteškoće vidimo kao prilike za sazrijevanje u našem kršćanskom pozivu.

13.02.2024.

Radnja dobrog filma često ima konfliktne trenutke. Da se protagonist ne mora suočavati s

problemima, možda bi to bila monotona i predvidljiva priča. Ali upravo ti obrati čine film uzbudljivim. Gledatelj zatim gleda kako glumac prolazi kroz razne neuspjehe dok ne postigne ono što je toliko želio. A na kraju tog procesa, koji je imao svoje uspone i padove, često će se osjećati preobraženo: lik koji je započeo film bit će drugačiji od onog na kraju.

U povijesti svake osobe postoje i situacije sukoba. Nema biografija bez trenutaka boli, sumnje ili umora. Stoga nam, uz dobre trenutke, ove okolnosti sukoba također omogućuju rast u idealima koji nadahnjuju naše živote. Sam je Isus želio prigrлити slično iskustvo: četrdeset je dana gladovao i žeađao boraveći u pustinji, gdje je trpio đavolske kušnje (usp. Mt 4,1-11).

Odabir onoga što želimo biti

Nakon što je Krist primio očitovanje Tješitelja i Očeve ljubavi u vodama Jordana, odveo ga je taj isti Duh u pustinju „da ga đavao iskuša" (Mt 4,1). Umjesto da prigrli lagani uspjeh pred mnoštvom na Jordanu, radije je pripremio svoj javni život s gorko-slatkim okusom napuštenosti i kušnje. „I Isusa je kušao đavao, a on prati svakoga od nas u našim kušnjama. Pustinja simbolizira borbu protiv zavodljivosti zla, da se nauči izabrati pravu slobodu. Zapravo, Isus živi iskustvo pustinje neposredno prije nego što započne svoje javno poslanje. Upravo tom duhovnom borbom on odlučno potvrđuje kakav Mesija namjerava biti"[1].

Kroz iskušenja koja se mogu pojaviti u svakodnevnom životu i mi možemo odlučno potvrditi tko želimo biti. Ako ih Bog dopusti, to je upravo zato da otkrijemo svoju istinu i očistimo svoju ljubav, da naše želje teže k

njemu. „Rat kršćanina je neprekidan, jer u nutarnjem životu postoji neprestani početak i početak, koji nas sprječava da oholo zamišljamo da smo već savršeni. Neizbježno je da će na našem putu biti mnogo poteškoća; da ne nailazimo na prepreke, ne bismo bili stvorenja od krvi i mesa. „Uvijek ćemo imati strasti koje nas vuku prema dolje, i uvijek ćemo se morati braniti od tih više ili manje žestokih zabluda” [2].

Gospodin nas ne ostavlja same. U isto vrijeme dok doživljavamo kušnju, računamo na ispruženu Isusovu ruku da će nas održati. Kroz te kušnje možemo bolje razumjeti tko želimo biti i slobodno odabrati ideale koji nas pokreću. Krist nas razumije bolje nego itko drugi kada osjetimo tu dilemu između toga tko želimo biti i prividnog dobra koje nam kušnja stavlja nadohvat ruke. Način na koji je on proživio pustinjsko iskustvo može nam pomoći da realističnije

sagledamo iskušenja: mir nećemo
pronaći popuštanjem pred njima ili
razgovorom s njima, već odlučnim
prihvatanjem ljubavi koja
nadahnjuje naš život.

Slušati glad

Kao pravi čovjek, Isus nakon
četrdeset dana strogog posta i
duboke molitve osjeća glad. To nije
jednokratni apetit, niti puka ljudska
potreba: to je glad za
preživljavanjem. Naš Gospodin je na
granici svojih ljudskih snaga.
Možemo ga zamisliti iscrpljenog,
kako pogledom luta sušnim i
beskonačnim krajolikom, sve dok se
ne zaustavi na malom udaljenom
kamenju. A mašta, koja nužnost
uvijek pretvara u snove, možda bi ga
odvela stazama njegovih dragih
uspomena, kada bi jeo jednostavna,
ali ukusna jela koja bi mu majka s
toliko ljubavi pripremala. Upravo u
takvoj situaciji na sceni se pojavio

napasnik: „Ako si Sin Božji, zapovjedi da ovo kamenje postane kruhom" (Mt 4,3).

Adam i Eva podlegli su još jednoj insinuaciji đavla kad su se dali zavesti ljepotom ploda stabla, umjesto zajedništvom s Bogom (usp. Post 3,1-6). Izraelski narod također je pao u očaj u pustinji zbog nedostatka hrane, jer su se s nostalgijom prisjećali povrća koje su vezali kao robovi u Egiptu (usp. Br 11,5). To je test koji nas, na kraju, navodi da meditiramo o hijerarhiji našeg srca i da se zapitamo što je stvarno važno u životu. „Nadvladati iskušenje da se Bog podloži sebi i vlastitim interesima, ili da ga se stavi u kut, i obratiti se na pravi red prioriteta, dajući Bogu ponos, put je kojim svaki kršćanin mora uvijek iznova hodati" [3].

Kad se čini da se potreba buni u njemu i traži svoja prava, Isus

pokazuje pravi izvor svoga mira, ono za što zna da ga čini sretnim: „Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz Božjih usta. ” (Mt 4,4). Krist ne poriče da je gladan. Ali on se ne želi zadovoljiti bilo kojom hranom, nego onom koja ga duboko zadovoljava: biti vjeran pozivu na otkupljenje svih ljudi. „Moja je hrana vršiti volju onoga koji me posla i izvršiti djelo njegovo” (Iv 4,34), reći će svojim učenicima drugom prilikom.

Gospodin otkriva da je, kada se pojavi napast, prvi korak prepoznati je kao takvu. Ponašati se kao da ništa nije u redu, pretvarati se da zapravo niste gladni, može izazvati latentnu napetost koja vas malo-pomalo tjera da poželite i veselite se onome što je isprva odbijeno. Zato nas Bog poziva da osluškujemo glad u svome srcu, da ga ne ispunimo prvim kamenjem na koje naiđemo. Kroz iskustvo naše potrebe možemo razumjeti poruku.

Shvaćamo da Gospodin ne želi da tu glad utažimo plodovima drveta ili egipatskim povrćem, jer oni to teško mogu anestezirati. Njegov prijedlog u suočavanju s tom potrebom jest da svoja srca ispunimo onim što je stvarno važno u našim životima: ljubavlju prema Bogu i ljubavi prema drugima.

Prihvatanje Božje volje

Vrag ne odustaje. Isus Krist mu dopušta da ga još jače kuša, kako bismo življe doživjeli njegovo poistovjećivanje s voljom Oca i njegovu duboku blizinu grešnom čovjeku. Napasnik odvodi Isusa na vrh hrama. Vjetar bi udarao o njegovo golo i umorno lice; stopala bi mu jedva izdržala težinu njegova tijela koje tetura od umora. Njegove će oči, koje će za nekoliko mjeseci gorko zaplakati za stanovnicima svetog grada, probosti svojom ljubavlju svaki krov i sići u svaku

uličicu. Ne bi li ovo bio dobar trenutak da otkrije svoj pravi identitet u svoj njegovoj jasnoći? Reski glas đavola odjednom prekine gustu tišinu visine. „Ako si Sin Božji, baci se dolje! Ta pisano je: Anđelima će svojim zapovjediti za tebe i na rukama će te nositi da se gdje nogom ne spotakneš o kamen.“ (Mt 4: 5).

Na zmijinu krivu insinuaciju Adam i Eva su posumnjali u Boga. Zašto ne želi da jedemo s ovog drveta? Tijekom četrdeset godina u pustinji, Izraelci su također bili sumnjičavi prema slobodi koju im je Gospodin ponudio. Nije li naša robovska prošlost bila bolja od ove slobode pune patnje? U svakoj kušnji postoji mogućnost Božje odsutnosti, njegove nemoći ili udaljenosti. Možda ga se sjećamo kao suputnika iz prošlosti, koji je nekoć bio blizak, ali više nije stvaran. Ponekad je lako prepoznati Gospodina kada stvari idu dobro, uživajući u čudima Edena ili

razmišljajući o čudima koja je učinio da oslobodi Izrael od ropstva. Ali kad dođe do sukoba, čini se kao da ti znakovi nestaju: čeznemo za izvanrednim, jasnijim očitovanjem Božje blizine. Tada možemo pomisliti da, ako nas odmah ne spasi, on zapravo nije tako dobar kao Otac kako smo zamišljali.

Isus će ponovno doživjeti sličnu kušnju neposredno prije smrti, kada mu jedan od razbojnika reče: „Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas” (Lk 23,39). Ovo je razmišljanje koje slijedi neodoljivu logiku: Ako stvarno možeš sve, oslobodi se ove situacije i spasi nas. S druge strane, stav drugoga razbojnika je drugačiji: „Pravedno smo ovdje, jer smo za svoja djela primili što smo zaslužili” (usp. Lk 23,40). Ne buni se protiv sudbine koja ga čeka, već prihvaća svoje stanje. Stoga ne moli Gospodina da promijeni stvarnost ili da riješi sve njegove probleme već sada, nego

priznaje njegovo kraljevanje i moli ga da ga ne zaboravi: „Sjeti me se kad dođeš u kraljevstvo svoje" (Lk 23,42). . Njegova molitva nije bila zahtjev – pokaži mi da si ti Spasitelj – već čin prepuštanja u ruke Mesije – „Želiš li to, Gospodine? I ja to želim!“[4]

„Također je pisano: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega" (Mt 4,7). Krist je odbacio drugu kušnju u pustinji – a također i kušnju upućenu njemu na križu – prigrlivši još snažnije volju svoga Oca: on prihvaća da se spasenje izvrši kako on želi. Nije ga želio iskušavati niti tražiti prečace da mu ublaži bol, jer je znao da traži samo svoje dobro, iako ga je ponekad teško otkriti.

„Kada se istinski prepustiš Gospodinu, naučit ćeš biti zadovoljan s onim što dođe, i ne izgubiti spokoj ako zadaci – usprkos svim tvojim naporima i odgovarajućim sredstvima – ne budu po tvojoj volji...

Jer oni će “ispasti” kako Bogu odgovara da ispadnu” [5].

Sloboda od idola

Isusa čeka posljednji ispit. Đavo, lukav i uporan, odvede ga na vrlo visoku planinu s koje se vide mnoga kraljevstva svijeta, sva slava i moć ljudska. Nije li on bio kralj svemira? Nije li došao ujediniti sve ljude i narode u kraljevstvo djece Božje? Napasniku bi bila dovoljna jedna gesta da mu pomogne da konačno ispuni svoje poslanje. „Sve ću ti to dati ako padneš ničice i pokloniš mi se” (Mt 4,9). Ali Isusova koljena nisu htjela pokleknuti.

Adam i Eva, ne vjerujući Bogu, radije su sebe postavili za bogove. I Izraelci su u svojim umornim lutanjima pustinjom ponekad odlučili izgraditi vlastita božanstva, po mjeri svojih iluzija i odražavajući vlastita lica. Kad god čovjek ne vjeruje svom Ocu, on na kraju obožava sam sebe. I

umjesto da svoju nadu polaže u tajanstvenu, ali vječnu božansku moć, on odlučuje biti zadovoljan vlastitom prolaznom slavom, koliko god mala bila i lako nestala. Đavao nam možda danas ne nudi „sva kraljevstva svijeta” (Mt 4,8), ali nudi nam mala kraljevstva koja možda potajno želimo u svojim srcima i uvjerava nas da će nas to učiniti dovoljno sretnima da nastavimo dalje. Na taj način mi predočavamo stvarnosti koje nisu Bog, već "okovi koji zarobljuju".

Gospodin nas je stvorio tako da su naše čežnje usmjerene prema njemu. Stvoreni smo da dijelimo njegovu božansku prirodu – kao što su Adam i Eva namjeravali – i da budemo sretni – kao što su Izraelci tražili u pustinji . A to znači naučiti se osloboditi idola koji obezvrijeđuju put do ispunjenja. „Dinamičnost želje uvijek je otvorena za iskupljenje. Čak i kada slijedi zalutale putove, kada

slijedi umjetne rajeve i čini se da gubi sposobnost žudjeti za istinskim dobrom. Ni u bezdanu grijeha ne gasi se ona iskra koja čovjeku omogućuje da prepozna istinsko dobro, da ga okusi i tako krene na uspon, za koji Bog, darom svoje milosti, nikada ne lišava svoje pomoći. Nadalje, svi trebamo hodati stazom pročišćenja i iscjeljenja želje. Mi smo hodočasnici na putu u svoju nebesku domovinu, u puno, vječno dobro, koje nam ništa neće moći oteti. Ne radi se o gušenju želje koja postoji u čovjekovom srcu, već o njenom oslobađanju, tako da može dosegnuti svoju pravu visinu” [6].

Oholost insinuiira da nam ne treba naš Gospodin. Ali Isus se ne da zavesti fatamorganom koju mu je predstavio đavao. On zna da će se na periferiji Jeruzalema, na Kalvariji, definitivno otvoriti vrata raja. S križa će nas učiti u čemu se sastoji prava sreća: položiti život za ljubav.

„Odlazi, Sotono! Ta pisano je:
Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i
njemu jedinom služi” (Mt 4,10).

Sveti Matej završava svoje izvješće o kušnjama ističući da je đavao otišao i da su anđeli došli služiti Isusu (usp. Mt 4,11). Ponekad se čini da su đavolske sile nepobjedive. Čini se da stresovi kojima on izlaže ljude traju vječno. To je upravo ono što on traži: da nam oduzme nadu i natjera nas da vjerujemo da je jedini izlaz prepustiti se onome što on predlaže. Naprotiv, način na koji Isus doživljava kušnju pokazuje nam da je takav pristup pogrešan i da je pobjeda moguća. Uostalom, „đavo je veliki lažac, otac laži. Zna dobro govoriti, zna i zapjevati da nas prevari. On je poražena osoba, ali se kreće kao pobjednik. Njegovo je svjetlo sjajno poput vatrometa, ali ne

traje, gasi se, dok je svjetlo Gospodnje blago, ali postojano”[7].

Krist nam može pomoći da sa smirenošću prihvatimo kušnje i pobijedimo strah u trenucima sumnje i slabosti, jer zna da nijedno đavolsko djelovanje neće biti nadmoćnije od ljudske snage potpomognute milošću (usp. 1 Kor 10,13). Isus niti u jednom trenutku ne ulazi u dijalog s napasnikom, zamišljajući što bi se dogodilo kad bi prihvatio bilo koji njegov prijedlog. Umjesto toga, odlučno ga presječe, donoseći čvrstu odluku. Tako odgovara na pozive đavla: odabirom dobra koje mu pokušava sakriti. Ne želi se hraniti kruhom, nego božanskom riječju. Ne želi Boga staviti na kušnju, već mu vjeruje. Ne želi kraljevstva svijeta, nego samo služiti svome Ocu.

Evandjelje nam na taj način pokazuje Gospodina kao „novog Adama koji je

ostao vjieran tamo gdje je prvi podlegao kušnji. Isus je savršeno ispunio poziv Izraela: za razliku od onih koji su prethodno četrdeset godina u pustinji izazivali Boga (usp. Ps 95,10), Krist se otkriva kao Sluga Božji potpuno poslušan Božjoj volji”[8]. Pobjeda našeg Gospodina nad napasnikom također je u našu korist: „Jer nemamo velikog svećenika koji ne bi mogao suosjećati s našim slabostima, nego koji je u svemu kušan kao i mi, osim u grijehu” (Heb 4: petnaest). Krist „ne samo da kao Bog poznaje slabost naše naravi, nego je i kao čovjek iskusio naše patnje, iako je bio bez grijeha. Budući da je dobro upoznat s našim slabostima, može nam pružiti potrebnu pomoć, a osuđujući nas izreći će svoju kaznu imajući tu slabost na umu”[9].

Nakon ove epizode Isus će započeti svoj javni život. U tih četrdeset dana u pustinji želio je ojačati svoj duh za

svoju otkupiteljsku misiju koja će biti teška i zahtjevna. Pustinje kroz koje možda prolazimo u životu – iskušanja, krize, nazadovanja – također mogu poslužiti kao poticaj za sazrijevanje našeg kršćanskog poziva i mogu biti trenutak milosti. Krist će nam pomoći proći kroz njih ruku pod ruku, znajući da se u svakoj pustinji krije Bog.

[1] Papa Franjo, Anđeo Gospodnji, 7. ožujka 2022.

[2] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 75.

[3] Benedikt XVI., audijencija, 13. veljače 2013.

[4] Sveti Josemaría, Put, br. 762.

[5] Sveti Josemaría, Brazda, br. 860.

[6] Benedikt XVI., audijencija, 7. studenog 2012.

[7] Papa Franjo, Homilija, 8. svibnja 2018.

[8] Katekizam Katoličke Crkve, br. 539.

[9] Teodoret iz Kira, Interpretatio ad Hebraeos, ad loc.

Gaspar Brahm and José María Álvarez de Toledo // Photo: Wolfgang Hasselmann Unsplash

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/kao-u-filmu-iskustvo-
pustinje/](https://opusdei.org/hr-hr/article/kao-u-filmu-iskustvo-pustinje/) (14.03.2026.)